II

(Μη νομοθετικές πράξεις)

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) [2021/1074] ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 18ης Ιουνίου 2021

σχετικά με την προσωρινή εξαίρεση ορισμένων ανοιγμάτων έναντι κεντρικών τραπεζών από το μέτρο του συνολικού ανοίγματος λόγω της πανδημίας του COVID-19 και την κατάργηση της απόφασης (ΕΕ) 2020/1306 (ΕΚΤ/2021/27)

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 2013, για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων ([1]), και ιδίως το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο δ),

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 ([2]), και ιδίως το άρθρο 429α,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Το πλαίσιο της Βασιλείας ΙΙΙ εισήγαγε έναν απλό και διαφανή δείκτη μόχλευσης ο οποίος δεν βασίζεται στον κίνδυνο και σκοπό έχει να λειτουργήσει ως αξιόπιστο μέτρο συμπληρωματικό των κεφαλαιακών απαιτήσεων που βασίζονται στον κίνδυνο. Σύμφωνα με το πρότυπο του δείκτη μόχλευσης που η επιτροπή τραπεζικής εποπτείας της Βασιλείας (Basel Committee on Banking Supervision – BCBS) δημοσίευσε τον Δεκέμβριο του 2017 (εφεξής καλούμενο «πρότυπο του δείκτη μόχλευσης της BCBS»), προς διευκόλυνση της εφαρμογής των ρυθμίσεων νομισματικής πολιτικής σε εξαιρετικές μακροοικονομικές περιστάσεις απόκειται στη διακριτική ευχέρεια της εκάστοτε επικράτειας να εξαιρεί προσωρινά τα αποθεματικά κεντρικής τράπεζας από το μέτρο του ανοίγματος του δείκτη μόχλευσης.

(2) Το πρότυπο του δείκτη μόχλευσης της BCBS εισήχθη για πρώτη φορά στο δίκαιο της Ένωσης με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013. Το άρθρο 430 του εν λόγω κανονισμού υποχρεώνει τα ιδρύματα να υποβάλλουν στις αρμόδιες αρχές ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τον δείκτη μόχλευσής τους και τις συνιστώσες του, ενώ το άρθρο 451 του ίδιου κανονισμού τα υποχρεώνει να δημοσιοποιούν ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τον ίδιο δείκτη και τη διαχείριση του κινδύνου υπερβολικής μόχλευσης.

(3) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/876 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([3]) για να αποτυπώσει μεταξύ άλλων τις αναθεωρήσεις του προτύπου του δείκτη μόχλευσης της BCBS που σκοπό έχουν, αφενός, να διασφαλίσουν ισότιμους όρους ανταγωνισμού διεθνώς για ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Ένωση αλλά λειτουργούν εκτός αυτής και, αφετέρου, να διασφαλίσουν ότι ο δείκτης μόχλευσης εξακολουθεί να αποτελεί αποτελεσματικό συμπληρωματικό μέτρο σε σχέση με τις απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων που βασίζονται στον κίνδυνο. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/876 θέσπισε απαίτηση για τον δείκτη μόχλευσης, ρυθμίζοντας συμπληρωματικά το σχετικό

([1]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 2013, για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 287 της 29.10.2013, σ. 63).

([2]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 1).

([3]) Κανονισμός (ΕΕ) 2019/876 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2019, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 όσον αφορά τον δείκτη μόχλευσης, τον δείκτη καθαρής σταθερής χρηματοδότησης, τις απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων, τον πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου, τον κίνδυνο αγοράς, τα ανοίγματα έναντι κεντρικών αντισυμβαλλομένων, τα ανοίγματα έναντι οργανισμών συλλογικών επενδύσεων, τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα και τις υποχρεώσεις υποβολής αναφορών και δημοσιοποίησης, καθώς και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 150 της 7.6.2019, σ. 1).

σύστημα υποβολής αναφορών και δημοσιοποίησης. Με τον ίδιο κανονισμό τροποποιήθηκε το άρθρο 429α του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013, προκειμένου να εισαχθεί η δυνατότητα προσωρινής εξαίρεσης ορισμένων ανοιγμάτων έναντι κεντρικών τραπεζών από τον υπολογισμό του μέτρου του συνολικού ανοίγματος ιδρύματος σε εξαιρετικές περιστάσεις και προς διευκόλυνση της εφαρμογής των ρυθμίσεων νομισματικής πολιτικής. Η απαίτηση για τον δείκτη μόχλευσης θα πρέπει να αναπροσαρμοστεί αναλόγως, προκειμένου να αντισταθμιστεί ο αντίκτυπος της εξαίρεσης. Η εν λόγω αναπροσαρμογή θα πρέπει να διασφαλίσει ότι εξαιρούνται οι κίνδυνοι που επηρεάζουν τους οικείους τραπεζικούς τομείς και απειλούν τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και ότι διατηρείται η ανθεκτικότητα την οποία παρέχει ο δείκτης μόχλευσης. Οι εν λόγω τροποποιήσεις του πλαισίου για τον δείκτη μόχλευσης θα τεθούν σε εφαρμογή στις 28 Ιουνίου 2021, συμπεριλαμβανομένης της εξαίρεσης ορισμένων τέτοιων ανοιγμάτων από το μέτρο του συνολικού ανοίγματος βάσει διακριτικής ευχέρειας.

(4) Έκτοτε, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 τροποποιήθηκε περαιτέρω με τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/873 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([4]), μεταξύ άλλων προκειμένου να προβλεφθεί ότι για τους σκοπούς της αναπροσαρμογής της απαίτησης για τον δείκτη μόχλευσης οι αρμόδιες αρχές πρέπει να ορίζουν την ημερομηνία κατά την οποία θεωρείται ότι έχουν αρχίσει να συντρέχουν οι εξαιρετικές περιστάσεις, κατόπιν διαβούλευσης με την οικεία κεντρική τράπεζα, και να την ανακοινώνουν δημόσια.

(5) Λόγω της πανδημίας COVID-19, στις 16 Σεπτεμβρίου 2020 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) διαπίστωσε ότι συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις που δικαιολογούν την εξαίρεση από το μέτρο του συνολικού ανοίγματος των ανοιγμάτων έναντι κεντρικών τραπεζών που παρατίθενται στο άρθρο 500β παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013, προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή των ρυθμίσεων νομισματικής πολιτικής ([5]). Η εξαίρεση των εν λόγω ανοιγμάτων ισχύει έως τις 27 Ιουνίου 2021.

(6) Λόγω της πανδημίας του COVID-19 και της επακόλουθης και διαρκούς ανάγκης για διατήρηση σε υψηλό επίπεδο του διευκολυντικού χαρακτήρα της νομισματικής πολιτικής, που με τη σειρά του βασίζεται με κρίσιμο τρόπο στην υποκείμενη λειτουργία του τραπεζικού διαύλου μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής, το διοικητικό συμβούλιο θεωρεί ότι οι εξαιρετικές αυτές περιστάσεις δικαιολογούν την προσωρινή εξαίρεση (έως τις 31 Μαρτίου 2022) ορισμένων ανοιγμάτων έναντι κεντρικών τραπεζών του Ευρωσυστήματος από τον υπολογισμό των μέτρων συνολικού ανοίγματος των ιδρυμάτων κατά το άρθρο 429α παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013.

(7) Αναμένεται ότι η εξαίρεση ορισμένων ανοιγμάτων έναντι κεντρικών τραπεζών από το μέτρο του συνολικού ανοίγματος του άρθρου 429α παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 έως τις 31 Μαρτίου 2022 θα συνδράμει τα πιστωτικά ιδρύματα στη συνεχιζόμενη προσπάθειά τους να επιτελούν ρόλο χρηματοδότη της πραγματικής οικονομίας, διαφυλάσσοντας παράλληλα τα βασικά στοιχεία του εποπτικού κανονιστικού πλαισίου στη διάρκεια της έκτακτης περιόδου της πανδημίας του COVID-19. Η καταληκτική ημερομηνία της 31ης Μαρτίου 2022 επιλέχθηκε για να διευκολύνει την εφαρμογή των εξαιρετικών μέτρων νομισματικής πολιτικής που συνδέονται με την κατάσταση στην οποία οδήγησε η πανδημία του COVID-19, περιλαμβανομένου του προβλεπόμενου σήμερα χρονικού ορίζοντα του έκτακτου προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω πανδημίας (PEPP).

(8) Η ημερομηνία κατά την οποία θεωρείται ότι έχουν αρχίσει να συντρέχουν οι εξαιρετικές περιστάσεις καθορίζεται βάσει του τελευταίου τριμήνου πριν από την έναρξη εφαρμογής των μέτρων νομισματικής πολιτικής που συνδέονται με την πανδημία του COVID-19. Στις 12 Μαρτίου 2020 η ΕΚΤ ανακοίνωσε χαλάρωση των όρων διενέργειας των στοχευμένων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ) με σκοπό τη στήριξη της συνεχούς πρόσβασης των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών σε τραπεζικές πιστώσεις υπό συνθήκες διαταραχών και προσωρινών ελλείψεων χρηματοδότησης που συνδέονται με την πανδημία του COVID-19. Εξάλλου, στις 18 Μαρτίου 2020 η ΕΚΤ ανακοίνωσε PEPP ύψους 750 δισεκ. ευρώ, που σκοπό έχει να αντισταθμίσει τους σοβαρούς κινδύνους που εγείρει η πανδημία όσον αφορά τη διατάραξη του μηχανισμού μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής και τις προοπτικές για τη ζώνη του ευρώ. Έτσι, η ημερομηνία κατά την οποία θεωρείται ότι άρχισαν να συντρέχουν οι εξαιρετικές περιστάσεις είναι η 31η Δεκεμβρίου 2019.

([4]) Κανονισμός (ΕΕ) 2020/873 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2020, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και (ΕΕ) 2019/876 όσον αφορά ορισμένες προσαρμογές προς αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 (ΕΕ L 204 της 26.6.2020, σ. 4).

([5]) Απόφαση (ΕΕ) 2020/1306 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 16ης Σεπτεμβρίου 2020, σχετικά με την προσωρινή εξαίρεση ορισμένων ανοιγμάτων έναντι κεντρικών τραπεζών από το μέτρο του συνολικού ανοίγματος λόγω της πανδημίας του COVID-19 (ΕΚΤ/2020/44) (ΕΕ L 305 της 21.9.2020, σ. 30).

(9) Τα ανοίγματα που επιτρέπεται να εξαιρούνται περιλαμβάνουν κέρματα και τραπεζογραμμάτια που συνιστούν νόμιμο χρήμα στην επικράτεια της κεντρικής τράπεζας και στοιχεία ενεργητικού που αντιστοιχούν σε απαιτήσεις έναντι της κεντρικής τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων των αποθεματικών που τηρούνται στην κεντρική τράπεζα, στο βαθμό που τα ανοίγματα αυτά αφορούν τη μετάδοση και, κατ' επέκταση, την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής. Τα εν λόγω ανοίγματα περιλαμβάνουν καταθέσεις της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων του Ευρωσυστήματος και υπόλοιπα λογαριασμών αποθεματικών του Ευρωσυστήματος, μεταξύ άλλων και κεφάλαια τηρούμενα για σκοπούς εκπλήρωσης της υποχρέωσης τήρησης ελάχιστων αποθεματικών. Ανοίγματα που αντιστοιχούν σε απαιτήσεις έναντι της κεντρικής τράπεζας και αφορούν την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής δεν θα πρέπει να εξαιρούνται από το μέτρο του συνολικού ανοίγματος.

(10) Για τη διαπίστωση της συνδρομής εξαιρετικών περιστάσεων που δικαιολογούν την εξαίρεση ορισμένων ανοιγμάτων και τον καθορισμό της ημερομηνίας κατά την οποία θεωρείται ότι οι περιστάσεις αυτές έχουν αρχίσει να συντρέχουν έλαβε χώρα διαβούλευση με την ΕΚΤ στο πλαίσιο της λειτουργίας της όσον αφορά τη νομισματική πολιτική, σύμφωνα με το άρθρο 429α παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 ([6]).

(11) Σύμφωνα με το καθήκον συνεργασίας, η ΗΝΒ θα πρέπει να ενημερώσει σχετικά τις σημαντικές εποπτευόμενες οντότητες που είναι εγκατεστημένες στη Δημοκρατία της Κροατίας.

(12) Το άρθρο 500β του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013, στο οποίο βασίζεται η απόφαση (ΕΕ) 2020/1306 (ΕΚΤ/2020/44), εφαρμόζεται έως τις 27 Ιουνίου 2021. Για τους λόγους αυτούς καθίσταται αναγκαία η κατάργηση της απόφασης (ΕΕ) 2020/1306 (ΕΚΤ/2020/44),

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας κατευθυντήριας γραμμής ισχύουν οι ορισμοί του άρθρου 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013. Ισχύουν επίσης οι ακόλουθοι ορισμοί:

(1) «Ευρωσύστημα»: το Ευρωσύστημα, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 29 της κατευθυντήριας γραμμής (ΕΕ) 2015/510 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ/2014/60) ([7])·

(2) «διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων»: διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 21 της κατευθυντήριας της κατευθυντήριας γραμμής (ΕΕ) 2015/510 (ΕΚΤ/2014/60)·

(3) «λογαριασμός αποθεματικών»: λογαριασμός αποθεματικών, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/378 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ/2021/1) ([8])·

(4) «υποχρεώσεις τήρησης ελάχιστων αποθεματικών»: υποχρεώσεις τήρησης ελάχιστων αποθεματικών, όπως υπολογίζονται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/378 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ/2021/1)·

(5) «σημαντική εποπτευόμενη οντότητα»: σημαντική εποπτευόμενη οντότητα, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 16 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 468/2014 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ/2014/17) ([9]).

Άρθρο 2

Διαπίστωση της συνδρομής εξαιρετικών περιστάσεων

1. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 2 έως 5 του παρόντος άρθρου, για τους σκοπούς του άρθρου 429α παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 η ΕΚΤ διαπίστωσε ότι συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις που καθιστούν αναγκαία την εξαίρεση των ανοιγμάτων έναντι της κεντρικής τράπεζας κατά τα σημεία i) και ii) του στοιχείου ιδ) της παραγράφου 1 του ως άνω άρθρου 429α, προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή νομισματικών πολιτικών.

2. Οι εξαιρετικές περιστάσεις θεωρείται ότι άρχισαν να συντρέχουν στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

([6]) https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2021/html/ecb.pr210618~08d3c92b21.en.html.

([7]) Κατευθυντήρια γραμμή (ΕΕ) 2015/510 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 19ης Δεκεμβρίου 2014, σχετικά με την εφαρμογή του πλαισίου νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος (ΕΚΤ/2014/60) (ΕΕ L 91 της 2.4.2015, σ. 3).

([8]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/378 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 22ας Ιανουαρίου 2021, σχετικά με την εφαρμογή υποχρεωτικών ελάχιστων αποθεματικών (ΕΚΤ/2021/1) (ΕΕ L 73 της 3.3.2021, σ. 1).

([9]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 468/2014 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 16ης Απριλίου 2014, που θεσπίζει το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, των εθνικών αρμόδιων αρχών και των εθνικών εντεταλμένων αρχών εντός του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού (κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ) (ΕΚΤ/2014/17) (ΕΕ L 141 της 14.5.2014, σ. 1).

3. Αναφορικά με τα ανοίγματα του άρθρου 429α παράγραφος 1 στοιχείο ιδ) σημείο ii) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 η διαπίστωση ισχύει για τα ανοίγματα έναντι κεντρικών τραπεζών του Ευρωσυστήματος που αφορούν καταθέσεις της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων και υπόλοιπα λογαριασμών αποθεματικών, περιλαμβανομένων των κεφαλαίων που τηρούνται για σκοπούς εκπλήρωσης της υποχρέωσης τήρησης ελάχιστων αποθεματικών.

4. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται για περίοδο που αρχίζει στις 28 Ιουνίου 2021 και λήγει στις [31 Μαρτίου 2022].

5. Η διαπίστωση της παραγράφου 1 ισχύει για οποιοδήποτε ίδρυμα αποτελεί σημαντική εποπτευόμενη οντότητα εγκατεστημένη σε κράτος μέλος της ζώνης του ευρώ.

Άρθρο 3

Κατάργηση

Η απόφαση (ΕΕ) 2020/1306 (ΕΚΤ/2020/44) καταργείται από την 28η Ιουνίου 2021.

Άρθρο 4

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει στις 28 Ιουνίου 2021.

Φρανκφούρτη, 18 Ιουνίου 2021.

Η Πρόεδρος της ΕΚΤ
Christine LAGARDE